

МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ – ШЛЯХ ДО НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В 2018 році 450 школярів із двадцяти закладів загальної середньої освіти Житомирської області стали учасниками моніторингового дослідження стану сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи. А саме:

1. Загальноосвітня школа I – III ступенів № 6 імені Житниченка І. В. міста Бердичева Житомирської області;
2. Хажинська загальноосвітня школа I – III ступенів Семенівської сільської ради
3. Житомирська міська гуманітарна гімназія № 23 імені Михайла Очерета
4. Житомирський навчально-виховний комплекс №11
5. Житомирська загальноосвітня школа I – III ступенів № 30
6. Житомирський навчально-виховний комплекс №38
7. Новобілокоровицька загальноосвітня школа I – III ступенів №2 Білокоровицької сільської ради Житомирської області;
8. Дружбівський навчально-виховний комплекс Коростишівського району
9. Коростенська міська гімназія № 7 Житомирської області
10. Коростенська міська гімназія Житомирської області
11. Соколівська загальноосвітня школа I – III ступенів Пулинського району Житомирської області;
12. Івановицька загальноосвітня школа I – III ступенів Пулинського району Житомирської області;
13. Степанівська загальноосвітня школа I – III ступенів Ємільчинської районної ради Житомирської області;
14. Кулішівська загальноосвітня школа I – III ступенів Ємільчинської районної ради Житомирської області;
15. Великоцвілянська загальноосвітня школа I – III ступенів Ємільчинської районної ради Житомирської області;
16. Горбівська загальноосвітня школа I – II ступенів Ємільчинської районної ради Житомирської області;
17. Грушківська загальноосвітня школа I – III ступенів Житомирської області;

18. Давидівський навчально-виховний комплекс "Дошкільний навчальний заклад – Загальноосвітній навчальний заклад I – II ступенів" Житомирської області;
19. Листвинська загальноосвітня школа I – III ступенів Овруцького району Житомирської області;
20. Слободороманівська гімназія Новороманівської сільської ради Новоград-Волинського району Житомирської області.

Це був перший цикл із запланованих чотирьох – 2018, 2020, 2022 та 2024 років.

“ Мета моніторингового дослідження – оцінити стан сформованості читацької та математичної компетентностей і зафіксувати результати навчальних досягнень випускників початкової школи напередодні впровадження нового стандарту початкової освіти, а також системно відслідковувати в наступних циклах зміни, що відбуватимуться після запровадження нових підходів до навчання, аби оцінити перебіг освітньої реформи і, за потреби, скоригувати її “ – йдеться у повідомленні Українського центру оцінювання якості освіти.

За інформацією Українського центру оцінювання якості освіти одним із завдань дослідження стала фіксація результатів навчальних досягнень учнів 4-х класів напередодні впровадження нового стандарту початкової освіти, а також системне відслідковування в наступних циклах змін, що відбуватимуться після запровадження нових підходів до навчання, аби оцінити перебіг освітньої реформи і, за потреби, скоригувати її.

Учні отримали завдання на роботу з різними типами текстів: художніми (фрагменти з творів художньої літератури, невеликі оповідання тощо), інформаційними (буклети, інформаційні листки тощо), а також пізнавальними (тексти про природу, культуру, науку й технології тощо).

Завдання з математики перевірили знання і вміння школярів з таких розділів: “ Числа і вирази ”, “ Геометричні фігури і геометричні величини ”, “ Вимірювання ”, “ Робота з даними ”.

“ Результати окремих учнів, а також загальні результати закладів освіти, що візьмуть участь у моніторинговому дослідженні, оприлюднені не будуть “ – наголосили в Центрі.

Крім тестових завдань, учасники давали відповіді на запитання анкети, анкету також отримав вчитель, який працює в цьому класі. Технологія організації анкетування

поточного циклу дослідження відповідає світовим і вітчизняним стандартам. Перед початком анкетування діти отримують інструкцію, у якій зауважено, що анкети обробляє комп'ютер і що про їхні відповіді не буде відомо ані однокласникам, ані вчителям, ані іншим особам.

Анкета містить запитання про соціальні й матеріальні чинники, які впливають на успішність навчання, рівень комфортності під час перебування дитини в школі, дошкільна підготовка й відвідування учнем позашкільних занять, особливості виконання учнями домашніх завдань, читацькі й математичні практики, які використовує учень у навчанні.

Анкетування становить важливий елемент моніторингового дослідження якості початкової освіти, адже поєднання даних про виконання учасниками тестових завдань і їх відповідей на запитання анкет дозволить не лише отримати ґрунтовну й всебічну інформацію про рівні сформованості читацької й математичної компетентностей учнів на порозі Нової української школи, але й завчасно усунути деякі негативні чинники, які впливають на освітній прогрес учнів.

Відповідно до графіка, узгодженого з органами управління освітою й закладами освіти, з 20 квітня по 4 травня 2018 року в Житомирській області відбулося тестування PISA-2018. У ньому взяли участь майже 190 учасників. До Програми міжнародного оцінювання учнів PISA у Житомирській області було залучено 8 закладів загальної середньої освіти та 2 заклади вищої освіти:

1. Чуднівський ліцей Чуднівської районної ради Житомирської області;
2. Любарська гімназія №1 Любарської районної ради Житомирської області;
3. Любарська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Житомирської області;
4. Бердичівський загальноосвітній колегіум № 14 Житомирської області;
5. Мирославська загальноосвітня школа I-III ступеня імені О.І. Онишка Бердичівського району;
6. Тепеницька загальноосвітня школа I-III ступенів Олевського району;
7. Шахворостівська загальноосвітня школа I-III ступенів Коростишівського району Житомирської області ;
8. Зарудинецька загальноосвітня школа I-III ступенів Ружинської районної ради Житомирської області;

9. Комунальна соціально-реабілітаційна установа "Житомирське вище професійне училище-інтернат" Житомирської обласної ради;

10. Житомирський агротехнічний коледж.

Від кожного закладу освіти до вибірки учасників потрапило від 3 до 38 осіб. Результати проведеного дослідження представлять в грудні 2019 року. Після цього він буде доступний для аналізу системи освіти та напрацювання можливих змін.

PISA - потужна та впливова програма з оцінки якості освіти, що здійснюється під егідою Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).

Мета PISA, як це відображено в документах проекту, - оцінювання того, наскільки 15-річні особи, які здобувають загальну освіту, володіють компетентностями, необхідними для повноцінної участі в житті суспільства, а також надання країнам даних для прийняття важливих рішень у галузі освіти. Вона проводиться кожні три роки, щоб можна було відстежити прогрес у досягненні навчальних результатів. Житомирська область стали учасником сьомого циклу дослідження. У поточному циклі проекту, який почався 2015 р. й завершиться 2018 р., взяли участь понад 70 країн.

PISA є унікальним проектом, який дає можливість оцінити передусім компетентності учнів із читання, математики та природничих дисциплін, прямо не пов'язані з оволодінням шкільними програмами. Ідеться про здатність успішно навчатися й бути успішними в сучасному інноваційному суспільстві.

Учні проходили тестування впродовж 2-х годин, працюючи з тестовим зошитом, який містить завдання одного варіанту з тридцяти.

Учасники тестування могли використовувати лише калькулятори. Використання інших електронних пристроїв заборонене.

Зразки завдань попередніх циклів, новини про стан підготовки до проведення дослідження в Україні – розміщено на офіційному сайті Програми в Україні: pisa.testportal.gov.ua

Оцінювання лише когнітивних набутоків учнів не забезпечує реалізації одного з найважливіших завдань дослідження – вивчення чинників ефективності навчання. Тому під час проведення дослідження було використано дві обов'язкові анкети, а саме «Анкета для учнів», на заповнення якої відводиться близько 35 хвилин, та «Анкета для адміністрації навчальних закладів», час заповнення якої становить 45

хвилин. «Анкета для учнів» дає можливість зібрати різноманітні дані про учасників тестування (піклування про учнів і їхня підтримка з боку батьків, навчання в ранньому дитинстві, наявність в учнів мотивації до навчання, залучення їх до читання, задоволення від наукового пізнання, інтерес до математики, повага до інших тощо). Надана інформація в «Анкеті для адміністрації» використовується для дослідження на результати тестування учнів таких чинників як кваліфікація вчителів, навчальні плани, методики викладання, час на навчання та навчальні можливості як всередині школи, так і поза її межами, контроль якості шкільних процесів, лідерство та шкільне управління, залучення батьків до участі в шкільному житті, мікроклімат у школі, загальні цінності, очікування високих досягнень, взаємодія та взаємна підтримка тощо.

Дослідження PISA дасть можливість проаналізувати чинники, які впливають на ефективність освіти, формувати національну освітню політику на основі реальних даних про стан вітчизняної системи освіти, сприяти інтеграції України у світовий і європейський освітні простори. Дані, які буде зібрано в результаті участі України в PISA-2018, стануть цінним джерелом інформації про стан системи освіти.